

Gospodarstvo

Produkcija sladkorja v naši državi

Nekako ob pričetku tekoče kampanje so krožile po časopisju optimistične vesti, da bo proizvodnja sladkorja v tekoči kampanji prilično zadostovala za našo domačo potrebo, ki znaša okrog 5000 do 5500 (največ 6000) vagonov na leto. Visti pa so bile preuranjene in se čeni pridelek sedaj na okrog 3400 do 3600 vagonov, to je prilično toliko kakor v predhodni kampanji.

Nedavno se je vršila v Beogradu konferenca pridelovalcev sladkorne pese in producentov sladkorja. Načelnik v ministarstvu za poljedelstvo in vode, dr. Stojković, je podal referat o sladkorni industriji, iz katerega povzamemo najzanimivejše podatke.

Sladkorne pese se je zasadilo: L 1920, 15.685.99 ha; L 1921, 16.749.78 ha; L 1922, 19.231.84 ha. V L 1923. je bilo zasajeno okroglo 24.000 ha. Ako se vpošteva, da se v naši državi pridelujejo samo cereali na 5 milijonih ha, se vidi, da povprečno ne pride na sladkorno peso niti dvestopetdeseti del te površine.

Ako navedemo še pridelke gori omenjenih površin, je razvidno vse bedno stanje pridelovanja sladkorne pese v naši državi. Produkcija sladkorne pese je bila: v L 1920, 2.043.772 q; v L 1921, 1.895.116 q; v L 1922, 3.126.855 q. — Te številke v primeri s posojanimi površinami kažejo, da je bil prinos sladkorne pese po hektaru: v L 1920, 130.72 q; v L 1921, 112.54 q; v L 1922, 162.39 q. Ti prinosi so tako majhni, da predstavljajo komaj polovico prinosov sladkorne pese v agrarno naprednejših državah (na primer v Belgiji).

Po podatkih, ki jih je prejelo ministarstvo za poljedelstvo in vode od sladkornih tvornic, je znašala produkcija sladkorja: v L 1920, 2201 vagon; v letu 1921, 2470 vagonov in v letu 1922 3350 vagonov. Iz primerjave teh števil s produkcijo sladkorne pese izhaja, da dobi tvornice od 100 kg pese okrog 11 kg čistega sladkorja.

Uvoz sladkorja za omenjena leta je bil: v letu 1920, 1564 vagonov; v L 1921, 2331 vagonov; v letu 1922, 2681 vagonov. Uvažali smo torej iz inozemstva sladkorja prilično toliko, kolikor so ga proizvedli v domači državi. Za to uvožne količine se je izdalo: v letu 1920, 151.548.310 Din; v letu 1921, 145.481.539 Din in v letu 1922, 211.436.419 Din.

Na omenjeni konferenci se je tudi ugotovilo, da je v glavnem nizka cena sladkorne pese največ kriva, da manjši pridelatelci ne gojijo pese. Iz gornjih števil in primerjav je razvidno, da bi se pri nas lahko pridelalo toliko sladkorja, kolikor ga potrebuje, ker naših osem tvornic ima možnost, da v slučaju zadostne količine lahko preda toliko pese, da bi mogli sladkor celo izvažati.

Merodajni činitelji morajo podvzeti vse potrebne korake, da se bo vsaj v naslednji kampanji okoli domača potreba, ker za izrazito agrarno državo, kjer bi sladkorna pesa eventuelno uspevala celo v manj rodovitni Sloveniji, in pač dovolj gospodarski, da razmetavamo tolike svote za sladkorni uvoz in po nepotrebnem slabimo trgovinsko bilanco.

== Razširitev tržnice elektrarne. Iz Beograda poročajo: Omenjena posojila glede novega posojila Državne hipotekarne banke so se vršili tudi razgovori o podaljšanju in razširjenju koncesije elektrarne v Fali. Na slednje se je bilo v načelu že pristalo, ker je bil to eden pogojev, ki ga je zahtevala švicarska skupina, ki bi bila denarke ne pristala na posojilo. Predstavnik švicarske skupine, ki bo to del pridelal v Beogradu

v zadevi posojila, bodo istočasno nadaljevali pogajanja z ministarstvom za poljedelstvo in vode o vprašanju podaljšanja koncesije. To podaljšanje koncesije se dojava v zvezi z novimi investicijami, ki jih podvzema ta delniška družba glede voda do Trbovelj in pomnoženja turbin od 8 na 6 D. d. elektrarna v Fali je dobila koncesijo leta 1911. na 60 let, vendar je koncesija začela veljati šele leta 1918, ko je bila elektrarna dovršena. Švicarji imajo pri podjetju 43 odst. delnic.

== Krediti Narodne banke. Narodna banka podeljuje posojila s 1. jan. nove kredite. Interesenti, ki žele kredit, se opozarjajo, da se morajo pisмено obrniti na pod. Zenclo Narodne banke, v katere področje se nahajajo. V pisnu mora biti točno navedeno: 1.) Ime firme tako, kakor je protokolirano. 2.) Točni naslov. 3.) S čim se bavi. 4.) Od kdaj firma obstoji. 5.) Imena družbnikov in onih, ki imajo pravico podpisovati firmo. 6.) Označba in opis imovinskega stanja in dolga. 7.) Naslovi najmanj treh znanih oseb, od katerih mora banka zahtevati informacije. Denarni zavodi in druge delniške družbe so dolžne priložiti svoja pravila in bilance za zadnji dve leti, potem zadnje mesečno stanje in spis članov uprave in nadzornega odbora. Krediti se ne bodo dajali v svrhu trajnih investicij nego samo za obrat obstoječih podjetij.

== Novo posojilo Državne hipotekarne banke, ki bo znašalo 10 milijonov švicarskih frankov, kakor smo že poročali, se bo uporabilo deloma za povzdignjenje Beograda in se bo dala beograjski občini večja vsota v svrhu nadaljevanja začetih del pri vodovodu in električni razsvetljavi. Rok posojila bo najbrže 7 do 8 let. Prihod zastopnikov švicarske finančne skupine, s katero se je sklenilo posojilo, se pričakuje v prvi polovici januarja.

== Selžanje naših starih novčanov. V beograjski električni centrali je bilo te dni selžanih 8 in pol milijona dinarskih novčanov po 1 Din, 50 par in 25 par. Dolej je bilo selžanih okoli 60 milijonov takih novčanov. V kratkem pridejo v promet nove novčanice po 1 Din, 50 par in 25 par. Finančno ministarstvo je še prejelo 300 milijonov dinarjev novih novčanov po 1 Din, 100 milijonov po 50 par in 50 milijonov po 25 par.

== Podružnica hrodske Centralne eskomptne banke v Osijeku, ki bi se imela opustiti dne 1. jan., se bo vodila še nekoliko mesecev, dokler ne konča vseh poslov.

== Kartel lesnih trgovcev v Jugoslaviji. „Jugoslovenski Llovci“ poročajo, da sta dve največji lesni podjetji v Zagrebu podvzeli akcijo za osnove kartela lesnih trgovcev v Jugoslaviji. Svaha kartela bi bilo določanje enotnih cen, ki bi bile obvezne za vse člane kartela.

== Izvozna carina na moko. Kakor javlja generalna direktorja carin, bo prošnja mlinov ugodno rešena in se bo izvozna carina na moko ukinila.

== Izvoz lesa iz Slovenije je skoro popolnoma opeljal, odločno izvršujejo se še največ stari kapčinski zaključki. Tako za Italijo kakor za Švico so naše cene previsoke. Na italijanskih tržiščih nam je začela zaradi tega zopet močnejše konkurirati Avstrija. Naš les pride, predrag zlasti zaradi visoke prevoznice. Pri sodanem stanju je podoba, da se bodo morale cene lesu znižati.

== Železniški blagovni promet v Sukotom. Po rešenju prometnega ministra z dne 1. jan. je železniška postaja Bradića na Sukotu otvorena za vsakršni blagovni promet.

== Denarna kriza v Volvodini. Iz Novoga Sada poročajo, da je denarna kriza, ki je bila zlasti meseca decembra občutna, nekoliko popustila in je pri de-

narnih zavodih dobili zopet več denarja. Vendar za vse potrebne transakcije še vedno nedostaja denarja. Gospodarski krogi napovedujejo ponovno poslabšanje položaja.

== Madžarski izvoz moke in žive živine. Madžarska vlada pripravlja akcijo za večji izvoz in baje namerava pustiti svoboden izvoz moke in žive živine.

Domače borze

5. januarja:

ZAGREB. V današnjem prostem prometu so bili tečaji nekaj višji. Povprečno so notirali: Dunaj 0.1265, Budimpešta 0.47, Italija 384.75, London 385.5, Newyork 89.75, Pariz 440, Praga 260.50, Curih 1560.

Sokol

Sokolsko društvo v Rajhenburgu ima svoj redni občni zbor dne 20. januarja 1924. ob 13. uri pri bratu Kosarju z običajnim dnevnim redom. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Sokolsko društvo v Šošanu ima svoj redni občni zbor v sredo 8. t. m. ob 20. uri pri Rajster-Mravljaku z običajnim dnevnim redom.

Iz Sodalice. Naše pridno Sokolsko društvo je na Stefanovo zopet uprizorilo lepo burko „Španska muha“, ki je nad vse prav sijajno uspešna. Posebno zahvalno moramo izreči našemu mlademu igralcu br. Stankotu Ivanu, ki je vlogi Ilencika Zajca prav lepo rešil. „Inako tudi br. V. Drobniču, ki se je v vlogi Cokina prav moštarskega izkazal. Tudi drugi igralci in igralko so svoje vloge prav dobro rešili. Želimo, da tudi letošnje leto uprizorijo večje število predstav. Le tako naprej! Zdravo! — A. G.

Sport

Smučski tečaj v Kranjski gori, se bo vršil kakor je bilo napovedano od 6. — 14. t. m. Priglasilo se je dovoli udeležencev. Interesenti za tečaj, ki se še niso prijavili JZSS, naj se odslej javijo, kar osebno pri voditelju tečaja g. R. Badjuri v Kranjski gori. Sportniki, ki ne utegnejo ostati permanentno v tečaju, ampak le nekaj dni, se tečaju lahko pridružijo. Nestalni udeleženci tečaja ter domačini in lovci iz Kranjskogor, okolice so priljavine prosti. Udeleženci so se prijavili iz Ljubljane, Kranja, Beograda, Gorice in Celja. Jugoslov. zimsko-sportni savez, Ljubljana, Gorec, Kreditna banka.

Prva plenarna seja S. K. Ilirije v Ljubljani se vrši v torek, dne 8. t. m. ob 20. uri v sobi Sportne zveze. Gz. odborniki se pozivajo, da se iste polnoštevno udeležijo. — Tajnik I.

Drsališče S. K. Ilirije v Ljubljani je bilo večer zopet otvoreno. Požrtvovalni klubovi člani so prostor popolnoma očistili snega ter ga novo škropili. Drsalna plošev je v idealnem stanju ter nudi s svojo okolico prekrasno zimsko sliko. Drsališče bo danes cel dan otvoreno ter zvečer do 21. ure razsvetljeno. — Prihodno nedeljo 13. t. m. se vrše na drsališču S. K. Ilirije juniorske in damske tekme v umetnem drsanju. Sledijo nato nekatere klubske tekme in 2. februarja seniorske tekme za prehodno darilo dr. Fuchsa.

Hetlični, tudi našim, zlasti zagrebškim sportnim krogom znani nogometaš, ki je zadnji čas igral za Vienno, je iz-

stopil iz tega kluba. Visti, da je vstopil v drugorazredni dunajski klub ne odvarjajo resnici.

Sportski list v Beogradu. Posebni odbor je sklenil, da osnuje z ozirom na veliki razmah, ki ga je dosegel sport v naši prestolici, v Beogradu sportski list. Ta odbor je poslal vsem prijateljem sporta poziv, naj podpisajo v svrhu usta-

novitve tega lista, posojilo, ki je razpisano v ta namen.

Za današnje smučarsko tekmo okrog Rožnika, ki jo priredi T. K. Skala, se je prijavilo do sinoči že nad 30 gospodov in dam.

Smučska tekma za prvenstvo Slovenije se bo vršila 20. t. m. na terezu med Borovnico in Cerknico.

Zdravstvo

Medicinska kuhinja

Za praznike si ljudje radi privoščijo kaj boljšega. Gospodinja, ki je sicer celo leto skromno varčevala, pripravi za svoje domače kaj finejšega. Prazniško brezdelje pa ljudi tudi zapelje, da si od boljših jedi vzamejo tudi nekoliko večje porcije, nego so jih sicer navajeni. Po navadi sledijo v dneh po prazniških različne želodčne in črevesne težave. Zato bi bilo umestno, ko bi se v prazniškem razpoloženju spomnili vsaj na najnavadnejša pravila higienične prehrane ter bi se vsaj nekoliko po njih ravnali. Toda človek je že tak: na higieno se spomni šele tedaj, ko je že prepozno, ko želodčne in črevesne indispozicije že nastopajo kot maščevalci prevelikih prazniških dobrot. Zmernost in uživanje je sicer prav lepa čednost, toda zmernost sama ni še vse. Izredno velike važnosti je, kako je hrana pripravljena, kako je kuhana, kako pečena, kako ocvrta!

Dobro pripravljena hrana je poljaga dobremu zdravju! In ne samo to! Dobro pripravljena hrana je pogosto tudi boljše zdravilo za že obstoječe bolezni, kakor so zdravila iz najslavnejših kemičnih tovarn. To so zdravilni že zdavnaj spoznal in že od nekdaj, še tačas, ko o kemični sestavi hrani in o izrabljenju teh v človeškem organizmu niso še ničesar vedeli, so pripisovali različnim dietam čudovite učinke. V novjšem času se je posebno pobrignil za način prehrane sloviti profesor Noorden. Na svoji kliniki si je dal urediti posebno kuhinjo, ki je stala pod njegovim nadzorstvom in vodstvom. V tej kuhinji so se morale ne samo bolniške strednice in kuharice vaditi v pravilnem kuhanju, ampak v tej kuhinji so se tudi zdravniki učili kuhinjske umetnosti. Zdravnik med pisari in lonci s kuhalnico v roki! Navidezno smešna figura, toda v resnici je za zdravnika, ki se bavi z zdravljenjem želodčnih in črevesnih bolezni, kuharica ravno tako potrebno sredstvo, ravno tako potreben instrument, kakor so mu potrebni instrumenti, s katerimi preiskuje želodčni sok. Tak moderen zdravnik naj bi bil tudi za vzgled onim hipermodernim damam, ki menijo, da je umetnost kuhanja zanje prenzika. Kuhinja je v vsakdanjem življenju prava lekarna. Iz katere prejemamo zdravila v pravilni obliki, da se ohranimo zdrave ali da si popravimo mačkaste želodce in prelena ali preživahna čreva. Našim mladim zdravnikom je ministarstvo predpisalo, kako naj si izpopolnijo svoje znanje. Morda ne bi bilo napadno, ko bi od njih zahtevalo, da se vsaj 14 dni urijo tudi v kuhinjski umetnosti. Iz bakteriološke stanice naj bi šli v kuhinjsko „stanico“. Tam naj se naučijo tudi kuhinjskih receptov.

Da mora biti hrana tečna, lepo dišča, prikonjive barve itd., to ve vsaka gospodinja, ker jo na to opozarjajo zadovoljni ali kislj obrzi njenih domačih. Toda to še ni vse. Jedila morajo biti tudi lahko prebavljiva. To je pa že zahteva, kateri ne zaostaj vsaka kuharica. Za dobro prebavljivost mora biti jed rahla. Po profesorju Jørgensenu je rahla tista jed, v kateri so njeni posamezni delci z drobnimi zračnimi mehurčki odlejeni, s tem se doseže, da je notranja površina

jedila mnogo večja kakor pri hrani, v kateri takih mehurčkov ni. Če pa ima jed večjo površino, lažje pridejo žolodčni in črevesni sokovi v dotik s vsemi njenimi delci in jih lažje razkrošijo — prebavijo. Pravilo je torej: čim večja rahlost, tem lažja prebavljivost. Pri kruhu in drugih testeninah pomagajo droži, da postane rahel. Iz droži se razvijajo plini, ki napolnijo kruh s drobnimi plinskimi mehurčki. Tudi dobro gnetenje mnogo prispeva k rahlosti. Namesto droži so v rabi tudi različni pečilni praški, ki s pomočjo ogljikove kisline, ki se iz njih razvija, delajo testenino rahlo. Pri drugih jedilih je za rahlost potrebno prav pridno mešanje, s katerim se v jedilo primeša mnogo zračnih mehurčkov.

Rahlost jedi je za zdravje velevažna stvar. Kuharice naj to pravilo, izhajajoče iz medicinske kuhinje, resno upoštevajo. Skušnje iz zdravniških kuhinj so tudi za domače gospodinstvo velikega pomena.

Kolikokrat udari srce?

„Srce človeško — sveta stvar, ne šališ njim se mi nikar!“ je dejal slovenski pesnik. Srce je motor življenja, ko obtiči, je konec vsega, liubezni in sovraštva, nad in strahu. Hitreje in točneje udarja srce kakor ura, vstrajnejše je kakor najmočnejši stroj. Do 90 — 100 in celo več let vzdrži srce, ki deluje neprestano, še predno se pojavi človek na svetu, pa prav do smrti. Človeško srce udari povprečno 5000 krat na uro. Ako računamo povprečno na vsako leto 365 in eno četrtno dni, in ako vzamemo, da živi človek 60 let, dobimo ogromno število srčnih utripov, kajti srce je udarilo 2 milijardi in 629 milijonov ter 800 tisočkrat!

Na svetu je okoli 1580 milijonov ljudi in toliko src. Ako bi hoteli vse te ljudi spraviti na en prostor, bi potrebovali zanje le 11 kvadratnih milj. Tako li zadoščal mali otok Borneo za vse človeštvo. Ako bi hoteli spraviti vse to človeštvo v eno kocko, bi zadoščala za vsako stranico le 1000 m, tako da bi lahko spravili v en kuhinjski kilometer vse ljudi na svetu — vsa srca — vse upe in strahove...

Aforizmi

Vsi možje so ponosni na svoje otroke. Nekateri gredo v svojem egoizmu celo tako daleč, da so ponosni na svoje žene.

Vse žene postanejo prej ali slej ljubosumne na svoje hčere. Vsi možje zavilajo prej ali slej svoje sinove.

Moža, ki pripoveduje samo lepe stvari o ženskah, ne smatra nobena za poznavalca žensk.

Tisti mož se poroči najbolje, ki veliko časa odlaša, da je prepozno.

Časnik in izdajatelj Konzorcijski tiskar. Upravni urednik Pr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani.

? Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutro“?

Naročite takoj Ljubljanski Zvon za leto 1924!

V novem letniku bo izhajal vse leto široko zasnovani in zelo zanimivi roman Šentpeter.

Dejanje romana se godi v polpretekli dobi v ljubljanskem šentpeterskem redmestju ter je prepleteno s zgodovinskimi dogodki one dobe. Roman je bil odlikovan s nagrado.

Poleg „Šentpetra“ izidejo v Ljubljanskem Zvonu še razne druge zanimive povesti, pesmi in eseji, zlasti odlomki iz

Veronike Deseniške, nove velike Zupancičeve tragedije.

Ljubljanski Zvon, ki izhaja mesečno, volja vsletno s pošiljino vred Din 120.— (za inozemstvo Din 140.—), polletno Din 60.—, se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Prešernova ulica, nasproti glavne pošte

Commercial Union v Londonu

zavarovalna družba za požar, vlom, neizgode, jamstvene dolžnosti, transporte, valore, živino, avto itd.

Rezervni kapital 50.000.000 funtov šterlingov.

La nationale v Parizu

zavarovalna družba za življenska zavarovanja vseh vrst.

Rezervni kapital 800.000.000 frankov.

Jamstveni kapital za Jugoslavijo 750.000.000 dinarjev.

Generalna reprezentanca

Maribor, Lekarniška ulica št. 4

Nedella 6. I. 1924

**Za
„Bepaasvanje“
de „Zeehore“
vanke besede
1. Die**

Ljubljana, Krekov trg 10. 250

Lucifer

fantastičen roman o čarolijah

«O, gospodari!»

Prvič, odkar se je ljubezen vsečila v njeno srce, ji da duška v šepetajočih besedah: «Niste mi dolžni nikake hvale. Če storim karkoli za vas, mi je srce polno veselja, globokega in sladkega veselja, kakor ga še nikdar prej nisem občutila...»

Lahen nasmeh, boječ in drzen hkrati, ji šine na lice, skloni se naprej in odpre roke, njene oči pa so polne vdarnosti in sreče.

On jo prime za roko, jo nežno pogladi in ji resno de:

«Hvala, Grisyl. Sprejemam dar, ki mi ga prinašate iz lastnega nagiba. Morda bom prisiljen, da vas živim. A obljubljam vam svečano, da bom vedno mislil na vas z nežno hvaležnostjo v srcu. Potrudil se bom in skrbel bom, da vaše življenje ne bo grenko...»

Sklonil se je k njej, ki je hipoma pobledela. Toda ko izgovori zadnjo besedo, se vpravna in z izpremenjenim glasom ukaže:

«Naprej! Zdi se mi, da moram dobro izbrati svojo smrt, Grisyl!»

«Gospodari!» se odzove mlada deklica in se tudi vpravna.

«Evo vam mojih ukazov:

Prvič: pojdite k mojim tovarišem in skušajte jih potolačiti. Recite jim, da sem rešen, in da naj bodo pripravljeni na vse.

Drugič: preskrbite mi nazaj moje in Pilonjevo orožje, ki so ga nam odvzeli, ko so nas ujeli.

Tretjič: vodili me boste do sobe, kjer biva Grottenmeister Rupert VI.

To je vse.

«Vse to moram storiti takoj?»

«Takoj, da!»

«Gospodar, prošnja imam do vas!»

«Govorite!»

«Naj se zgodi karkoli, ali boste prišel s svojimi bratoma Rupertu in Norbertu, moji materi Doroteji in mojemu očetu Hermannu?»

«Bom, Grisyl. Toda, kako naj ju spoznam?»

«Danes in naslednje dni bosta imela na čelu črna križ.»

«Črna križ?» se začudi Sainclair.

«Kaj pomeni to?»

«To je nekak običaj naše vere, ki ga nosimo ob gotovih prilikah. A stvar je predolga, da bi jo zdaj razlagala.»

«Za zdaj nas tudi ne zanima. Torej, Grisyl, obljubljam vam, da po moji krivdi ne bo trpela ne vaša mati, ne vaš oče, niti vaša brata.»

«Hvala vam. Boste tu počakali?»

«Bom.»

«V štirih minutah, gospodar, sem nazaj.»

Grisyl odhiti znova, lahkih korakov in vesela: ta dan je najbrž najlepši v njenem življenju.

«Gospodari!» se oglasi Pilon.

«Kaj pa bi rad?»

«Ne razumem te mlade deklice. Kako to, da naenkrat izdaja in zapušča one, s katerimi je danes živela v priateljstvu, tako rekoč v rodbini? Ne razumem je!»

Sainclair se nasmehne.

«Očividno, hvali moj Pilon, bolje pozna mehaniko in akrobatstvo kakor žensko dušo. Pri ženskah ne smeš istovetiti pojmov izdaja in pozabljeni.

Kadar deklica prvič ljubi, postane že samo vesle iz ljubezni žena; tedaj ji je ljubezen vse in ni ji mar njena preteklost, vse vezi, ki jo spajajo s prejšnjim življenjem prereže, na en mah; pozabiti ji je tem lažje, ker jo obvlada ljubezen vso. Ne prezri pa, da je Grisyl mislila pri vsaj svoji ljubezni na mater, očeta, brata in me prosila, da jim priznane.

Bil bi še bolj presenečen, če bi ji niti najbližjih sorodnikov ne bilo mar.

Koliko devotki zapusti pri nas v kulturnih krajih čez noč svoj rodni krov, svoje starše in gre za močnem, ki ga ljubijo! Koliko in koliko izmed teh nikdar več ne sporoče svojim očetom in materam niti besedice! Neizmerno je njih število. Vidiš torej, da ravna Gri-

syl mnogo manj nedoumljivo, kakor bi mogel pričakovati... Če sem jaz tisti, ki ga ona ljubi, nikar ne mišl, da se bočem s tem ponasati. Grisylina duša je mehka, sanjava, in najbrž je že prej sanjala o ljudeh, ki bivajo nad njo, na zemlji.

Pa sem prišel jaz. Ubil sem ji človeka, ki ga je brez dvoma zaničevala. Dobro sem videl, kak je bil njen pogled, ki je počival na obrazu bartvega mestica, tam v podzemskem hodniku. Bil sem v njenih očeh kakor princ iz devete dežele, ki jo je oblikoval v njenih sanjah. In potem je izvedela, da mi je ime Nyctalope, ime, o katerem je gotovo že kaj štala... In končno, glej, ni lahko govoriti o vzrokih in razlogih ljubezni. Ni mi znan noben polav, ki bi ključeval razumu, izkušnji in logiki tako zelo kakor naš ljubezen... Igra, ki jo igramo, je strašna; sprejmemo adute, ki nam padejo v roke, in ne brivajmo se za namene Usode, ki nam jih je v srečnem trenutku spustila v naročje...

Zamišljen obmolkne.

Štiri minute so jedva minile, ko se vrne Grisyl.

«Prinesla sem vam vaše revolverje in nože.» pravi deklica Sainclairu in izroči njemu in Pilonu pasova z orožjem. «Vaše tovariše sem pomirila, tudi ono Angležino, ki je pri dečku...»

«In Irena?» vpraša Sainclair.

«Tudi Ireno, ki je zaprta zdaj v isti sobi kakor Henri.»

«Dobro.»

«Toda morali boste biteti, kajti približno v eni uri pride tód straža, ki ne sme opaziti, da je Pilon odsoten.»

«O, se nasmehne Nyctalope, «ni mi potrebna niti ura časa, da uspeš ali pa ne uspeš. V drugem slučaju pogine Pilon in morda tudi jaz...»

«Tudi jaz, gospodar, zamrma Grisyl, «kajti če zmaga Rupert VI., bo kaznoval brez usmiljenja. Povedala ti bom, pomeje ti bom povedala, kaj je, ne vem kako to, težilo z neznožno silo na moji duši med temi ljudmi, ki so vendar moji rojaki... Toda...»

«Treba se je žuriti, Grisyl.»

In s svojo mirno resnostjo, z izrazom trde odločnosti, ki je vedno ožar-

jala lice Nyctalope, kadar se je približal trenutek odločitve, in ki mu je ležala v glasu, v kretnjah, v vsem njegovem bistvu, ukaže Sainclair:

«Vedi me do sobe, kjer je Rupert VI.»

«Izvoli iti za menoj, gospodar!» pravi Grisyl, tikaje Sainclaira kakor v starem veku sužnja svojega gospodarja.

«Naprej!»

Ob vznožju stopnic zavijejo mesto na levo, kjer je ležala «celica smrti», na desno.

«Ta galerija,» pojasnjuje Grisyl, «obkroža vse »Gefangenengartens«. Tu ne bomo srečali nikogar. V tem času spi vse razen Ruperta VI., ki dolgo bdi, in straže dvajseth mož in enega častnika...»

Sainclair in Pilon sta tu v podzemlju izrubbila vsak smisel za čas. Tudi nista imela več ur, ker so jih jima odvzeli.

«Koliko je neki ura?» vpraša Nyctalope.

Grisyl odgovarja:

«Tu, pri nas, ni ne dneva ne noči, ne tednov, ne letnih časov. Leto imamo razdeljeno po tem, v katerem znamenju stoji solnce. Mi ne poznamo in navede, februarja itd., kakor na zemlji, ampak »Divljo kožo«, »Vodnarja«, »Ribi« itd. Tako imamo na primer zdaj-le 17. uro in nekaj minut čez 30. Junca...»

«Kar odgovarja,» meni Sainclair, «nekako 17. uri 30. ma'a.»

«Da, tudi mi štejemo na 24 ur. Ure počitka so od 16. do 24. ure.»

«Od štirih ponoči do polnoči.»

«Da, v sedmih urah bo že 1. dan »Dvojčkov«.

«To je 21. maj.»

Grisyl razlaga še dalje: Trideset, oziroma edenintrideset dni vsakega meseca se imenuje 1., 2., 3. itd. in nimajo nobenega drugega imena kakor pri vas na »beljak, torej, sredi, četrtak. Tudi tednov nimamo, ne praznikov... A ne silijo smo, gospodar!...»

Grisyl vstopi pred vrati.

«Tu sem si me spremil tudi takrat, ko sem bil ujet,» zašepeče Sainclair.

«Da, Grottenmeister dela v svoji knjižnici: to je njemu najljubša soba, v kateri biva skoro neprestano... Vrata niso zaklenjena. Treba nam jih je le odpreti in vstopiti... A jaz, gospodar, kaj naj storim jaz?»

«Ostani tu in čaka!»

«Dobro. Če me boš potreboval, gospodar, pritisni na gumb številka 5 na pisalni mizi Grottenmeisterovi, in takoj bo dan svetlobni signal v vseh prostorih Votle Skale.»

«Tudi tu, v tej sobi, ki izgleda kakor pušnica?»

«Tudi, na desni te žarnice, ki svetlo neprestano. Če pritineš na gumb, začne žarnice, ki sicer gore belo, v rožnati svetlobi.»

«Zelo iznajdljivo, prav res. Torej, Grisyl, počakajte me tu! Pilon, ti greš z menoj!»

Kakor da se nahaja v Parizu in se vrača v svojo lastno hišo, odpre Sainclair duri in vstopi, odgrne zavese in se napoti v sredo ogromne sobe...

Ko so se vrata odpirala, je Rupert VI., zlekčen v globokem naslanjaču za veliko pisalno mizo, haš prižgal ogaro in listal v nekem nemškem znanstvenem obzorniku.

Ob lahkem šumu odpirajočih se vrat okrene nekoliko glavo, radoveden, kdo si ga drzne motiti, ne da bi prej vsaj potrkal.

Ko se visoka zavesa zgrne, opazi na njenem temnem dnu svetlostiva obrisa dveh mož: eden, ki stoji nepremično, tega ne pozna. A drugi, ki koraka proti njemu, tega spozna takoj: Nyctalope!

Rupert ne verjame svojim očem. Kri mu zastane. Sprva misli, da je žrtev kake coprnije, oni, ki gre proti njemu, pa da je prikazen, ki si jo je zamislil tajnoviti in strašni njegov sin in gospod Gló XIII. s Schwalzrocka. A počemu? Te misli mu švigajo kakor blisk skozi možgane in izginejo. Kajti Nyctalope pred njim je po vsem videzu iz mesa in kosti, živ, in ne same meglen obris utelešenega perisprita: onstran groba...

S hitro kretljivo odloži Rupert VI. ogaro in brošuro na mizo in bliskoma vstane.

Svetovno znane poškode
tvoja barva za lasa, brke
in brado 7122

Framydol
se dob pri
Aleksander Glud
brivni salon, Ljubljana,
Kongresni trg 6.

Gradbeno podjetje
arhitekt
V. KRÄINER & Co.

Jesenice
Stavbna vodstva:
Ljubljana, Domžale,
Zagreb.

Izvršuje privatne in
industrijske stavbe,
proračune, načrte, ce
litve, posebni oddelki
za arhitekturo

Razstava

v novem modnem salonu

Marije Götzl

Kongresni trg šte. 8

(prejšnji Kirbiševi lokali)

V nedeljo
dne 6. januarja 1924
ves dan
Med 17. in 20. uro
razsvetljeno

Šivalno stroje 6198
„EXCELLA“
s desetletnim jamstvom
najboljši izdelki Za božič in Novo leto
kupite najceneje 10 % popusta
J. GOREC
Pača ljubljanske kreditne banke
LJUBLJANA.

Opozarjamo na
Zakon o blastni in
sreski samoupravi
ki se uporablja pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani
ter velja s pokritno vred
Dla 6 50.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 46
Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje l. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirna.

Ing. Valeska Piro-Ronžina
Ing. Nikolaj Nikolajevič Ronžin
poročena.
Ljubljana - Pariz - Moskva.

Namen vsakega je KUPITI
oblačilno blago tam, kjer je
dobro in najcenejše.

Zatorej si ogleda cene manufakturne blaga, preden
drugod kupite, v pravi ljubi trgovini

KODRIČ & POTOČAR
pri Zmajskem (mesarskem) mostu, poleg št.
viškega trga.

Pokusite in se prepričajte!

Težke delavske in vozne konje
štiri- do šestletne 7174

dobavlja vedno po najcenejših cenah

Julio Hoffmann
ČAKOVEC (Jugoslavija)
Telefon št. 31

Voetrgovi s Kolonijala
JAKOV M. ALCALAJ
Poštanski pretenc 26. Telefon 12-76.
Osnovano 1898
Telegram JACALOA AJ-BEOGRAD.

Ima vsek na stvarstvu svoje in ber spocrajake,
delatostne i prekomorske robe i kalje u sve
krajeve na nouccu.

Najglavniše stvarište lie u man Tea, Lipten
Tea, ruskih čaja i. t. d.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem otvoril
= sedlarsko delavnico =
v Lescah na Gorenjskem v lastni hiši
št. 64. Iste hiše vsa v to stroko s adamača dela,
kakor: konjske opreme, razne vozove ter
tapetniska dela, modroce itd.

Postrežba točna. Cene solidne.

Ivan Černe, sedlar,
Lesce št. 64 (Gorenjsko).

Tomaž Götz
pivovarna in sladarna v Mariboru
ponuja svoje splošnoznano in
priljubljeno visokoodstotno
marčno pivo in kozlovo pivo
po najnižjih cenah in pod naj-
ugodnejšimi pogoji iz pivo-
varne ali iz zalog v vseh
večjih krajih SHS.

IVAN BONAČ
TRGOVINA S PAPIRJEM
priporoča

vse pisarniške potrebščine, blagajniške knjige, glavne knjige, sa'do-
konti, štrake, amerikske journaie, kontokorente, pisarniški in stroje-
pisni papir, pivni papir, pivne vage, registratorje, vložne
mape, kuverte vseh velikosti, kopirne knjige, prepisne knjige, indigo
in karbonski papir, sapirografrole, hektograficne liste,
črnilo najboljših tuzemskih in inozemskih tvrdk, vsako-
vrstna originalna angleška peresa predvojne kakovosti.

Tvrdka sprejema za natisk vse tiskovine in knjižice.

Pravkar je izšel po strokovnjaku
praktično urejen popola

Zakon o taksah in pristojbinah

z abecednim seznamkom.

Knjiga, ki obsega 177 strani, velja s
poštino vred Din 41-50 in se naroča pri

Tiskovni zadrugi
v Ljubljani
Prešernova ulica št. 54.

Istotam je izšlo že trinajst snopičev
„Zbirke zakonov“.